

Dosarul nr. 3ra-1029/22
2-20064560-01-3ra-05102022

Prima instanță: Judecătoria Criuleni, sediul Central (jud. A. Motricală)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. Gh. Mîra, A. Bostan, Gr. Dașchevici)

DECIZIE

8 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Aliona Miron
Nicolae Craiu

examinând recursul depus de către Consiliul raional Dubăsari,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de
către Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului raional
Dubăsari, persoane terțe Mihail Nicolaev, Natalia Nicolaev, Natalia Coțofan, Tamara
Gorobeț și Ludmila Craciun cu privire la contestarea actului administrativ,
împotriva deciziei din 5 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 15 iunie 2020, Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus cerere
de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Consiliului
raional Dubăsari, persoane terțe Mihail Nicolaev, Natalia Nicolaev, Natalia Coțofan,
Tamara Gorobeț și Ludmila Craciun cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, Consiliul raional Dubăsari la data de
20 martie 2020 a adoptat decizia nr. 1/21 „Cu privire la operarea unor modificări în
decizia Consiliului raional nr. 05-20 din 26 decembrie 2019 „Cu privire la aprobarea
bugetului raional pentru anul 2020 în lectura a doua”.

A menționat că în conformitate cu art.64 din Legea nr.436-XVI din 28 decembrie
2006 privind administrația publică locală, a efectuat controlul sub aspectul legal a
deciziei invocate și a considerat că aceasta a fost adoptată cu încălcarea prevederilor
legislației în vigoare.

A susținut că, în temeiul art. 68 din Legea nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006, prin
notificarea nr.1304/OT4- 289 din 8 aprilie 2020, a solicitat Consiliului raional Dubăsari
abrogarea deciziei menționate, ca fiind adoptată contrar legislației. Or, conform
prevederilor art. 68 alin. (2), (3) din Legea nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 privind
administrația publică locală, în termen de 30 de zile de la data primirii notificării,
autoritatea locală emitentă trebuie să modifice sau să abroge actul contestat. În cazul
în care, autoritatea locală emitentă și-a menținut poziția sau nu a reexaminat actul

contestat, Oficiul Teritorial al Cancelariei de Stat poate sesiza instanța de contencios administrativ în termen de 30 de zile de la data primirii notificării refuzului de a modifica sau de a abroga actul contestat sau în cazul tăcerii autorității locale emitente în termen de 60 de zile de la data notificării cererii de modificare sau de abrogare a actului în cauză.

În continuare, a notat dispozițiile pct. 5 din hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.1427 din 22 decembrie 2004 al Regulamentului-tip „privind constituirea fondurilor de rezervă ale autorităților administrației publice locale și utilizarea mijloacelor acestora”, conform cărora mijloacele fondului de rezervă pot fi utilizate pentru: a) lichidarea consecințelor calamităților naturale și ale avariilor, efectuarea lucrărilor de proiectare aferente acestor acțiuni; b) restabilirea obiectelor de importanță locală (care se află la balanța autorităților publice locale) în cazul calamităților naturale provocate de procese geologice periculoase; c) acordarea ajutorului financiar unic pentru sinistrați; d) acordarea ajutorului financiar unic persoanelor socialmente vulnerabile; e) finanțarea unor acțiuni de promovare a culturii, altor activități având drept scop dezvoltarea comunității; f) recuperarea cheltuielilor legate de transportarea și repartizarea ajutoarelor umanitare acordate unității administrativ-teritoriale (în caz de necesitate); g) acordarea ajutorului financiar sau material serviciului de pompieri și salvatori pentru îmbunătățirea bazei tehnica-materiale, conform prevederilor legale; h) alte cheltuieli cu caracter imprevizibil și necesități de urgență, care, în conformitate cu legislația, țin de competența autorităților publice locale”.

Reclamantul a opinat că, alocarea surselor financiare sus enunțate sunt ilegale. Respectiv, actul administrativ este ilegal, acesta fiind adoptat cu încălcarea prevederilor legale.

În drept, reclamantul și-a întemeiat acțiunea în baza prevederilor art. 64, 68 din Legea nr.436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, art. 7, art. 189 alin. (3), art. 203 lit. c), art. 206 alin. (1) lit. a), art. 211, 212 din Codul administrativ și art. 192 alin. (2), 277, 278 din Codul de procedură civilă.

Reclamantul Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a solicitat anularea deciziei nr.1/21 din 20 martie 2020 „Cu privire la operarea unor modificări în decizia Consiliului raional nr. 05-20 din 26 decembrie 2019 „Cu privire la aprobarea bugetului raional pentru anul 2020 în lectura a doua”.

Prin hotărârea din 3 iunie 2021 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea depusă de către Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat.

Cu respectarea dispozițiilor art. 232 din Codul administrativ, la data de 2 iulie 2021 Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus cerere de apel nemotivată, iar la 28 octombrie 2021 a prezentat motivarea apelului împotriva hotărârii instanței de fond.

Prin decizia din 5 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul depus de către Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, s-a casat integral hotărârea din 3 iunie 2021 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central și s-a emis o nouă decizie prin care s-a admis acțiunea și s-a anulat decizia Consiliului raional Dubăsari nr. 1/21 din 20 martie 2020 „Cu privire la operarea unor modificări în decizia Consiliului raional nr. 05-20 din 26 decembrie 2019 „Cu privire la aprobarea bugetului raional pentru anul 2020 în lectura a doua”.

La data de 3 august 2022, Consiliul raional Dubăsari a depus recurs nemotivat, iar la 19 octombrie 2022, prin intermediul poștei electronice, a prezentat motivarea

recursului, ulterior confirmat olograf, împotriva deciziei din 5 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acesteia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond cu pronunțarea unei noi decizii de respingere a acțiunii.

În argumentarea cererii de recurs cu reiterarea motivelor de drept și de fapt anterior invocate, recurentul a indicat că instanța de apel la examinarea cauzei a aplicat și interpretat eronat legea materială.

A menționat că instanța de apel nu a ținut cont de solicitarea apelantului cu privire la anularea în parte a deciziei Consiliului raional Dubăsari nr. 1/21 din 20 martie 2020 „Cu privire la operarea unor modificări în decizia Consiliului raional nr. 05-20 din 26 decembrie 2019 „Cu privire la aprobarea bugetului raional pentru anul 2020 în lectura a doua” și nu anularea integrală a actului administrativ.

A susținut că la examinarea litigiului, instanța de apel nu a luat în considerare că actul administrativ contestat a reflectat mecanismul, criteriile și modul de stabilire a transferurilor interbugetare, care sunt reglementate în strictă conformitate cu prevederile legislației privind finanțele publice locale.

Recurentul a opinat că prin acțiunile sale, Consiliul și-a exercitat atribuțiile stabilite prin lege în folosul instituțiilor publice și a cetățenilor din teritoriul raionului.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanță de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 5 iulie 2022, dispozitivul deciziei fiind notificat recurentului, prin intermediul poștei electronice, la data de 14 iulie 2022 (f.d.173, verso).

Totodată, decizia motivată din 5 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată recurentului la data de 19 septembrie 2022, prin intermediul poștei electronice (f.d.178).

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că Consiliul raional Dubăsari, s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul în termenul prevăzut de art. 245 din Codul administrativ.

Prin încheierea din 30 noiembrie 2022 a Curții Supreme de Justiție recursul depus de către Consiliul raional Dubăsari s-a numit spre examinare în fond, în complet de cinci judecători.

În conformitate cu art. 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, Curtea Supremă de Justiție poate decide citarea participanților la proces.

În speță, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție nu a considerat oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece criticele recurentului, au fost expuse cu suficientă claritate.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa

integral decizia instanței de apel și de a restitui cauza instanței de apel, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. d) din Codul administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: casează integral decizia instanței de apel și restituie cauza instanței de apel dacă, în baza limitelor stabilite de lege ale examinării recursului, nu poate adopta o soluție finală în acest caz.

În corespundere cu prevederile art. 21 alin. (1) din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative.

Conform art. 22 alin. (1) din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

În temeiul art. 244 alin. (2) în coroborare cu art. 231 alin. (2) din Codul administrativ, pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Prin prisma art. 194 alin. (2) din Codul administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

Recapitulând esența litigiului în scopul verificării aplicării corecte a dreptului material și procedural, instanța de recurs reține starea de fapt constatată de instanțe și confirmată de părți.

Astfel, probatoriul acumulat la materialele dosarului denotă cu certitudine că la data de 26 decembrie 2019 Consiliul raional Dubăsari a adoptat decizia nr. 5-20 „Cu privire la aprobarea bugetului raional pe anul 2020 în lectura II”.

Ulterior, la 20 martie 2020 Consiliul raional Dubăsari a emis decizia nr. 1/21 „Cu privire operarea unor modificări în decizia Consiliului raional nr. 05-20 din 26 decembrie 2019 „Cu privire la aprobarea bugetului raional pentru anul 2020 în lectura a doua”, prin care a decis:

1. Se ia act de informația prezentată și se modifică decizia Consiliului raional nr. 5-20 din 26 decembrie 2019 „Cu privire la aprobarea bugetului raional pentru anul 2020 în lectura a doua”;

2. Se aprobă dispoziția Președintelui nr. 42-n din 17 martie 2020 „Cu privire la alocarea surselor financiare”, pentru procurarea echipamentelor personale de protecție, a preparatelor biodistructive și acoperirea cheltuielilor altor necesități de protecție;

3. Se majorează încasările cu 548,2 mii lei, surse financiare parvenite în urma realizării activelor, după cum urmează: - expunerii la licitație a transportului de serviciu - 135,1 mii lei; - vânzării masei lemnoase - 61,4 mii lei - realizării altor active - 351,7;

4. Se alocă din soldul disponibil al Consiliului raional Dubăsari 548,2 mii lei COCT „Prietenia”, pentru achitarea lucrărilor în cadrul implementării proiectului de construcție a anexei la blocul alimentar (surse financiare din partea CJ Buzău);

5. Se alocă din Fondul de rezervă al CR DASPF 24,0 mii lei. după cum urmează:
  - 5.1. 1,0 mii lei, dlui Mihail Nicolaev, locuitor a satului Doroțcaia, dispoziția nr.27-n din 25 februarie 2020;
  - 5.2. 1,0 mii lei, dnei Natalia Nicolaev, locuitoare a satului Doroțcaia, dispoziția nr. 18-n din 11 februarie 2020;
  - 5.3. 1,0 mii lei, dnei Natalia

Coțofan, locuitoare a orașului Dubăsari, dispoziția nr.17-n din 11 februarie 2020; 5.4. 1,0 mii lei, dnei Tamara Gorobeț locuitoare a satului Coșnița, dispoziția nr. 4-n din 13 ianuarie 2020; 5.5. 10,0 mii lei, dlui Potoraca Marin, locuitor a satului Coșnița, pentru compensarea cheltuielilor în legătură cu tratarea bolii oncologice; 5.6. 10,0 mii lei, dnei Craciun Ludmila, locuitoare a satului Pîrîta, pentru compensarea cheltuielilor suportate în rezultatul intervenției chirurgicale;

6. Se alocă din componența învățământ a anului 2020 sumele, după cum urmează: 6.1. 70,0 mii lei, gimnaziului „Anatol Codru”, satul Molovata Nouă, pentru contribuția la implementarea proiectului finanțat de AO „Operae life onlus”, Italia. destinat reparației capitale a gimnaziului;

7. Se modifică alocațiile bugetare ale Direcției asistență socială și protecția familiei, după cum urmează: 7.1. Se micșorează cheltuielile la Aparatul Direcției (P1P2 9001) cu 24,9 mii lei; 7.2. Se majorează cheltuielile la Serviciul social ”Echipa Mobilă” (P1P2 9010) cu 24,9 mii lei;

8. Se modifică anexele din decizia Consiliului raional nr. 5-20 din 26 decembrie 2019 „Cu privire la aprobarea bugetului raional pentru anul 2020 în lectura a doua” și anume nr. 1, 3, 9 a deciziei prenotate, se modifică conform anexelor nr. 1, 2, 3 la prezenta decizie;

9. Direcția economie, buget și finanțe (dna L. Cazac), Secția administrativ-financiară (dna E. Moiseev) vor perfectă și vor organiza de comun cu conducătorii instituțiilor nominalizate în prezenta decizie, procesele de evidență contabilă a veniturilor și cheltuielilor expuse în aceasta”.

Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat efectuând controlul sub aspectul legalității actelor adoptate de autoritățile administrației publice locale, la 8 aprilie 2020 a înaintat Consiliului raional Dubăsari, notificarea (cererea prealabilă) nr.1304/OT4-289, prin care a solicitat abrogarea parțială a deciziei Consiliului raional Dubăsari nr.1/21 adoptată la 20 martie 2020, prin excluderea subpct.5.1, 5.2, 5.3, 5.4, pe motiv că alocarea mijloacelor bănești din fondul de rezervă, contravine prevederilor pct.5 al Regulamentului-tip privind constituirea fondurilor de rezervă ale autorităților administrației publice locale și utilizarea mijloacelor acestora aprobat prin hotărârea Guvernului nr.1427 din 22 decembrie 2004.

Consiliul raional Dubăsari prin decizia nr.2/6 din 25 mai 2020 a respins ca neîntemeiată notificarea nr.1304/OT-289 din 8 aprilie 2020.

Drept urmare, la 15 iunie 2020 Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus prezenta cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului raional Dubăsari, prin care a solicitat anularea deciziei nr. 1/21 din 20 martie 2020 „Cu privire la operarea unor modificări în decizia Consiliului raional nr. 05-20 din 26 decembrie 2019 „Cu privire la aprobarea bugetului raional pentru anul 2020 în lectura a doua”.

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță, prin hotărârea din 3 iunie 2021 a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea depusă de către Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat.

Examinând cauza în ordine de apel, Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din 5 iulie 2022 a admis apelul depus de către Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, a casat integral hotărârea instanței de fond și a emis o nouă decizie prin care a admis acțiunea și a anulat decizia nr. 1/21 din 20 martie 2020 „Cu privire la operarea unor modificări în decizia Consiliului raional nr. 05-20 din 26 decembrie 2019 „Cu privire la aprobarea bugetului raional pentru anul 2020 în lectura a doua”.

În consolidarea soluției, instanța de apel analizând actele anexate la dosar, care au stat la baza emiterii actului administrativ contestat, a stabilit că la adoptarea acestuia, au fost ignorate prevederile hotărârii Guvernului nr. 1427 din 22 decembrie 2004, prin care a fost aprobat Regulamentul-tip privind constituirea fondurilor de rezervă ale autorităților administrației publice locale și utilizarea mijloacelor acestora (în continuare Regulament).

Instanța de apel a considerat că prima instanța neîntemeiat a respins acțiunea reclamantului, invocând că, în speță, sunt aplicabile prevederile pct. 5 lit. h) al Regulamentului-tip. Or, după cum denotă probatoriul cauzei, potrivit dispozițiilor Președintelui raionului nr.27-n din 25 februarie 2020, nr.18-n din 11 februarie 2020, nr.17-n din 11 februarie 2020, nr. 4-n din 13 ianuarie 2020, cetățenii menționați/funcționari din diferite domenii încadrați în instituțiile bugetare raionale, au fost apreciați pentru munca conștiincioasă și îndelungată în anumite domenii de activitate, pentru responsabilitate, profesionalism și devotament în procesul de activitate și cu prilejul aniversărilor fiind menționați cu diplome de merit.

Instanța ierarhic inferioară a notat că circumstanțele descrise, nu pot fi apreciate ca temei legal de alocare a banilor din fondul de rezervă, prin prisma pct. 5 din Regulamentul-tip privind constituirea fondurilor de rezervă ale autorităților administrației publice locale și utilizarea mijloacelor acestora. Or, temeiurile de alocare a mijloacelor financiare, invocate în dispozițiile Președintelui raionului nr.27-n din 25 februarie 2020, nr.18-n din 11 februarie 2020, nr.17-n din 11 februarie 2020, nr. 4-n din 13 ianuarie 2020, nu pot fi apreciate ca „cheltuieli cu caracter imprevizibil și necesități de urgență”.

Efectuând controlul judiciar al deciziei din 5 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău prin prisma criticilor aduse în recurs raportate la materialele dosarului, instanța de recurs constată că decizia instanței de apel a fost adoptată cu încălcarea normelor de drept procedural, respectiv nu poate fi menținută.

În conformitate cu art. 195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedură civilă, cu excepția art. 169– 171.

Conform art. 240 alin. (1) din Codul administrativ, examinând cererea de apel, instanța de apel adoptă una dintre următoarele decizii: a) respinge apelul; b) casează parțial hotărârea primei instanțe și emite o altă decizie în partea casată; c) casează integral hotărârea primei instanței și emite o nouă decizie.

Completul specializat consideră necesar de a reitera că Codul administrativ consacră principiul general după care orice hotărâre judecătorească trebuie să fie motivată și să reprezinte premisa pentru soluția din dispozitiv.

Această dispoziție este dictată atât în interesul unei bune administrări a justiției și încrederii ce trebuie să inspire justițiabililor, cât și pentru a se da instanțelor superioare posibilitatea de a controla judecata primelor instanțe.

Întru satisfacerea acestui principiu, instanțele de judecată sunt obligate să arate motivele de fapt și de drept care au format soluția și să enunțe cele constatate și dovezile care au determinat-o. În acest sens legiuitorul a investit apelul cu efect devolutiv, care presupune că instanța de apel rejudecă în fapt și în drept, ceea ce apelantul a înțeles să atace din hotărârea primei instanțe, precum și efectuează o nouă examinare în fond.

Astfel, instanța de apel are obligația de a examina în tot apelul și de a răspunde la toate întrebările ridicate în fața instanței, atât ca instanță de apel, cât și ca instanță investită să judece cauza în fond. Or, aceasta este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel, cât și în acțiune. Este inadmisibil ca un motiv de apel să fie refuzat pentru discuție pentru motive formale, sau să fie omis de către instanța de apel. Instanța de apel trebuie să cerceteze și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate, iar în caz de nerespectare a acestor reguli, decizia instanței de apel se consideră neîntemeiată și pasibilă casării de către instanța de recurs.

Se reține că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Niciun fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei.

Ca rezultat al aprecierii probelor, instanța judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele. Proba este declarată ca fiind veridică dacă instanța constată prin cercetare și comparare cu alte probe că datele pe care le conține corespund realității.

În aceeași ordine de idei, conform jurisprudenței stabilite, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a învederat că unul din principiile legate de administrarea corectă a justiției se referă la hotărârile instanțelor de judecată, care ar trebui să explice în mod adecvat raționamentele pe care se bazează. Măsura în care se aplică această obligație de motivare poate varia în funcție de natura deciziei și trebuie determinată în funcție de circumstanțele cauzei (a se vedea *Moreira Ferreira*, ibidem, paragraf. 84; *Orlen Lietuva LTD. vs Lituania*, 29 ianuarie 2019, paragraf. 82).

Totodată, reieșind din prevederile art. 219 din Codul administrativ coroborat cu art. 373 din Codul de procedură civilă, la examinarea apelului instanța de apel va verifica, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. Va verifica circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, va aprecia probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces.

La caz, analizând dispozitivul deciziei din 5 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, instanța de recurs relevă că instanța ierarhic inferioară a optat pentru anularea integrală a deciziei nr. 1/21 din 20 martie 2020 „Cu privire la operarea unor modificări în decizia Consiliului raional nr. 05-20 din 26 decembrie 2019 „Cu privire la aprobarea bugetului raional pentru anul 2020 în lectura a doua”.

Deși, din motivarea deciziei instanței de apel rezultă argumentarea acesteia doar în privința ilegalității pct. 5 (subpct. 5.1.-5.4) din decizia nr. 1/21 din 20 martie 2020 „Cu privire la operarea unor modificări în decizia Consiliului raional nr. 05-20 din 26 decembrie 2019 „Cu privire la aprobarea bugetului raional pentru anul 2020 în lectura a doua”.

Acestea fiind constatate, completul specializat conchide că dispozitivul deciziei recurate contravine concluziilor instanței de apel din partea motivantă a acesteia.

Mai mult, instanța ierarhic inferioară nu a luat în considerare că, în instanța de fond reclamantul a solicitat anularea deciziei nr. 1/21 din 20 martie 2020 „Cu privire la operarea unor modificări în decizia Consiliului raional nr. 05-20 din 26 decembrie 2019 „Cu privire la aprobarea bugetului raional pentru anul 2020 în lectura a doua”, însă în cererea de apel a cerut anularea în parte a actului administrativ, și anume prin excluderea pct. pct. 5 (subpct. 5.1.-5.4). Iar, drept urmare nu a pus în discuție chestiunea ce ține de concretizarea cerințelor din acțiune.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție învederează că exigența motivării hotărârii judecătorești este o garanție a caracterului echitabil al procedurii și împotriva arbitrariului instanței de judecată. În acest caz, instanța de apel avea obligația de a indica motivele raționamentelor sale și să facă referire la legea guvernantă a speței. Pe baza acestei analize juridice, instanța de apel trebuia să tragă concluziile de rigoare în urma examinării cererilor de apel. Etapele menționate trebuiau să fie consecutive și să se afle într-o strânsă legătură logică, ceea ce consolidează ipoteza că soluția finală a instanței de judecată urmează să rezulte din partea motivată a hotărârii judecătorești.

Aici, instanța de recurs notează că în jurisprudența sa consecventă, Curtea Europeană a constatat în mod frecvent încălcări ale articolului 6 parag. 1 din Convenție, în special, în cauzele care ridicau probleme cu privire la motivarea hotărârilor judecătorești (a se vedea *Fomin vs Moldova*, 11 octombrie 2011, parag. 31 și 34; *Mitrofan vs Moldova*, 15 ianuarie 2013, parag. 54; *Lebedinschi vs Moldova*, 16 iunie 2015, parag. 31, 36; *Nichifor vs Moldova*, 20 septembrie 2016, parag. 30). Astfel, constatările de mai sus în sine ar putea fi o bază temeinică pentru stabilirea încălcării articolului 6 din CEDO.

În consecință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție denotă că instanța de apel a adoptat o soluție contradictorie, creând o confuzie justițiabililor în privința acesteia, atât reieșind din conținutul contradictoriu al deciziei, cât și reieșind din conținutul soluției pronunțată în ședința de judecată.

Instanța de recurs remarcă că dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, prezumă dreptul la o hotărâre motivată. Motivarea este o parte a hotărârii în care instanța judecătorească în mod obligatoriu își expune concluziile formulate în privința cauzei deferite spre soluționare.

Curtea reamintește că articolul 6 § 1 din Convenție implică, din partea „instanței”, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, a argumentelor și a probelor prezentate de către părți (a se vedea, printre multe altele, *Perez v. Franța [MC]*, nr. 47287/99, § 80, CEDO 2004-I, și *Loupas v. Grecia*, nr. 21268/16, § 37, 20 iunie 2019), (cauza *Capacchione v. Republica Moldova* din 30 noiembrie 2021, § 19). De asemenea, ea reiterează jurisprudența sa constantă, potrivit căreia acest articol obligă instanțele să își motiveze deciziile sale. Întinderea obligației de motivare poate varia în funcție de natura deciziei și trebuie analizată în lumina circumstanțelor fiecărei cauze. Fără a necesita un răspuns detaliat la fiecare argument invocat de către un reclamant, această obligație presupune, totuși, că o parte la procedura judiciară poate aștepta un răspuns specific și explicit la acele argumente care sunt decisive pentru rezultatul procedurii în cauză (a se vedea, printre multe altele, *Paixão Moreira Sá Fernandes v. Portugalia*, nr.

78108/14, § 71, 25 februarie 2020 și cauzele citate în aceasta), (cauza Caraman v. Republica Moldova din 16 februarie 2021, § 23).

Din considerentele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și de a restitui cauza spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de circumstanțele constatate și să reexamineze cauza, adoptând o hotărâre legală, care să conțină răspunsuri la toate argumentele invocate în cererea de apel, cu respectarea normelor de drept material și procedural pertinente speței.

În conformitate cu art. 195, 247, 248 alin. (1) lit. d) și alin. (2) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul depus de către Consiliul raional Dubăsari.

Se casează integral decizia din 5 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău și se restituie cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului raional Dubăsari, persoane terțe Mihail Nicolaev, Natalia Nicolaev, Natalia Coțofan, Tamara Gorobeț și Ludmila Craciun cu privire la contestarea actului administrativ, spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Iurie Bejenaru

Aliona Miron

Nicolae Craiu